

Overcharging in a sale is not allowed, from the passuk

ויקרא פרק כה, יד-יז

(יד) וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו: (טו) במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואת ימכר לך: (טז) לפי רב השנים תרבה מקנתו ולפי מעט השנים תמעט מקנתו כי מספר תבואת הוא מכר לך: (יז) ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלהיך כי אני יקוק אלהיכם:

Questions-

- How do we evaluate the base value?
- Didn't the other guy agree to pay that price?
- Isn't profit the basic purpose of commerce? Does this mean we not believe in a free market? Does this actually prove that we completely believe in the market economy?
- What's the nature of the issur

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף סא עמוד א

אמר רבא: למה לי דכתב רחמנא לאו ברבית, לאו בגזל, לאו באונאה? צריכי. דאי כתב רחמנא לאו ברבית - משום דחידוש הוא, דאפילו בלוה אסרה רחמנא. ואי כתב רחמנא לאו בגזל - משום דבעל כרחיה, אבל אונאה - אימא לא. ואי כתב רחמנא לאו באונאה - משום דלא ידע דמחיל. חדא מחדא לא אתיא, תיתי חדא מתרתי. הי תיתי? לא לכתוב רחמנא לאו ברבית, ותיתי מהנך - מה להנך שכן שלא מדעת, תאמר ברבית דמדעתיה. לא לכתוב רחמנא לאו באונאה, ותיתי מהנך - מה להנך שכן אין דרך מקח וממכר בכך. אלא לא לכתוב רחמנא לאו בגזל, ותיתי מהנך; דמאי פרכת? מה לרבית שכן חידוש - אונאה תוכיח, מה לאונאה שכן לא ידע ומחיל - רבית תוכיח. וחזר הדין, לא ראי זה כראי זה, ולא ראי זה כראי זה, הצד השווה שבהן שכן גוזלו - אף אני אביא גזל! אמרי: הכי נמי. - אלא לאו בגזל למה לי - לכובש שכר שכיר.

טור ריש ס' רכז

ואין לוקין עליו לפי שבכלל לאו דלא תגזול הוא דניתן להשבון שהמאנה את חבירו חייב להחזירו.

פני יהושע נז א

ונראה לי דבאמת לענין איסורא אפילו בקרקעות אסור להונות לכתחלה והא דממעטינן להו הכא מאונאה היינו דלאו דלא תונו לא קאי עלייהו וממילא דלא ניתן להשבון להחזיר האונאה דהא קי"ל [תמורה ד' ע"ב] כל מאי דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד מהני ומהאי טעמא אפילו באונאת מטלטלים היה ראוי לומר שלא להחזיר האונאה אלא דאפשר דכיון דקאי בלאו דלא תונו הו"ל כגזל ומרבינן לה להשבון מוהשיב את הגזילה. ובאמת תמיה לי שלא מצינו בשום מפרש או פוסק איזה טעם מנא לן דאונאה ניתן להשבון, ובשלמא ביתר משתות דהוי ביטול מקח י"ל דלא צריך קרא אלא דמסברא אמרינן דהוי כעין מקח טעות, אלא בשתות דקי"ל קנה ומחזיר אונאה קשה ממה נפשך אי משום מקח טעות יתבטל המקח ואי משום קרא דלא תונו הא קי"ל דכל מאי דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד מהני וכן הקשו התוספות לקמן פ' המקבל [קט"ו ע"א ד"ה וחייב] גבי חובל רחיים ורכב, אלא על כרחך דכיון דעובר בלאו קרינן ביה והשיב את הגזילה ומהאי טעמא כתב הרמב"ם ז"ל [פי"ב מהל' מכירה ה"א] דאין לוקין על אונאה דהו"ל ניתק לעשה.